

استدلال یعنی دلیل آوردن و استفاده از دانسته های قبلی، برای معلوم کردن موضوعی که در ابتدا مجهول بوده است. تفاوت عمده استدلالها در اعتبار و قابل اعتماد بودن آنهاست.

به استدلالی که موضوع موردنظر را به درستی نتیجه بدهد، **اثبات** می گوئیم.

ارتفاع مثلثهای زیر را رسم کنید. آیا محل برخورد ارتفاعهای هر مثلثی درون مثلث قرار می گیرد؟

اگر برای رد موضوعی مثالی بیان کنیم، به آن مثال اصطلاحاً ..... گفته می شود.

۳- چون من تا به حال هیچ وقت تصادف نکرده ام، در سفر آینده نیز تصادف نخواهم کرد.

این استدلال مشابه کدام یک از استدلالهای زیر است؟

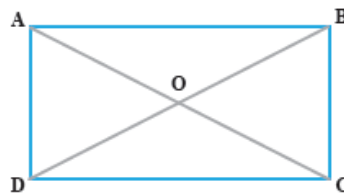
(الف) چون برخی مثلثها قائم الزاویه اند؛ پس مثلثهای متساوی الاضلاع هم قائم الزاویه اند.

(ب) همه فیلمهای جنگی که تاکنون دیده ام، جذاب بوده اند. فیلمی که دیروز دیدم جذاب بود، پس فیلم جنگی بوده است.

(ج) چون تمام بچه های خاله های من دختر هستند، پس بچه خاله کوچکم هم که به زودی به دنیا می آید دختر خواهد بود.

(د) چون همه قرص های مسکن خواب آور است، پس در این قرص ها ماده ای هست که باعث خواب آلودگی می شود.

در اثبات، در روند استدلالمان از اطلاعات مسئله (فرض یا داده ها) و حقایق و اصولی که درستی آنها از قبل برای ما معلوم شده است، برای رسیدن به خواسته مسئله (حکم) استفاده می کنیم.

فرض: ABCD مستطیل است.

حکم: قطرهای مستطیل، مساوی است.

$$\text{فرض: } \begin{cases} \hat{A} = \text{---} = \text{---} = \text{---} = 90^\circ \\ AB = \text{---} , AD = \text{---} & \text{حکم: } AC = \text{---} \\ AB \parallel \text{---} , AD \parallel \text{---} \end{cases}$$

فرض و حکم را مشخص کنید.

۲- اگر در یک مثلث دو زاویه نابرابر باشد، ضلع روبه رو به زاویه بزرگ تر، بزرگ تر است از،

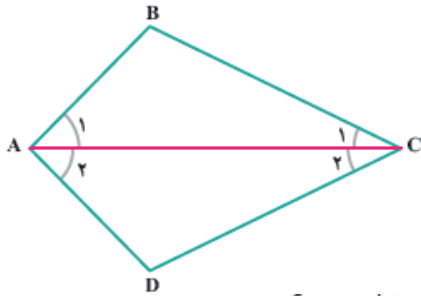
ضلع روبه رو به زاویه کوچک تر.

۳- نشان دهید در هر مثلث اندازه هر زاویه خارجی با مجموع دو زاویه داخلی غیرمجاور آن

برابر است.

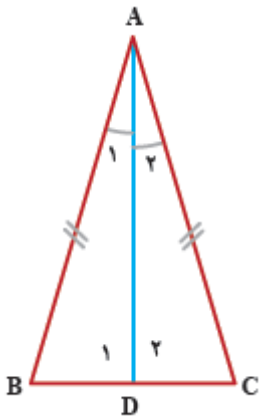
در شکل زیر اگر AC نیمساز زاویه A باشد، آیا استدلال زیر درست است؟ چرا؟

استدلال: چون AC نیمساز است، داریم $A_1 = A_2$ و $C_1 = C_2$ و از طرفی AC نیز ضلع مشترک

در هر دو مثلث است، لذا دو مثلث ABC و ADC به حالت دو زاویه و ضلع بین (زضز) هم‌نهشت‌اند.

ثابت کنید در هر مثلث متساوی الساقین نیمساز وارد بر قاعده، میانه و ارتفاع وارد بر قاعده نیز می‌باشد؟ آیا در مورد ساقها نیز این استدلال صحیح است؟

وقتی خاصیتی را برای یک عضو از یک مجموعه ثابت کردیم، اگر تمام ویژگی‌هایی که در استدلال خود به کار برده ایم، در سایر

عضوهای آن مجموعه نیز باشد، می‌توان درستی نتیجه را به همه عضوهای آن مجموعه تعمیم داد.

ثابت کنید هر نقطه روی عمود منصف یک پاره خط از دو سر پاره خط به یک فاصله است.

نشان دهید زاویه‌های متقابل به راس با هم برابرند.